

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKÖN OSAVUOSIKATSAUS TILANTEESSA 31.10.2023

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja, lisäksi se vastaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Koulutuspalvelujen osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen johtamisesta ja toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista. Suomenkielisiä lukioita on 10 ja niissä on syksyllä 2023 yhteensä 6 535 opiskelijaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on tulosityksikön toiminnan keskiössä. Hyvinvointia tukee Nuorisopalvelut, joiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat, ja Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

1 Toiminnan toteutuminen

1.1 Koulutuspalvelut

Espoon suomenkielisissä lukioissa opiskeli vuoden 2023 syyskuussa 6 535 opiskelijaa (2022: 6 193) ja opiskelijaennusteen mukaan syksyllä 2024 suomenkielisissä lukioissa opiskelee 6 796 opiskelijaa. Lukuvuoden 2023–2024 lukiodien aloituspaikkamääräksi Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 118, mikä on 66,3 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Lukuvuoden 2024–2025 aloituspaikkamääräksi on päätetty 2 123 (66,3 %).

Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli keväällä 2023 ensisijaisia hakijoita yhteensä 2 267 (2022: 2 353). Ensisijaisia hakijoita suhteessa aloituspaikkoihin oli 1,11 (2022: 1,13). Kaikki lukiodien aloituspaikat täytettiin yhteishaussa. Alin keskiarvo, jolla pääsi lukioon oli 7,45 (2022: 7,58).

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021, ja vuonna 2023 laajennetun oppivelvollisuuden piiriin tuli kolmas ikäluokka peruskoulun päättäviä oppilaita. Oppivelvollisuuden laajentaminen tarkoittaa myös maksutonta toisen asteen koulutusta, ja syksyllä 2023 maksuttoman lukiokoulutuksen piirissä ovat kaikki lukiodien 1.–3. vuoden opiskelijat, mikä tarkoittaa Espoossa yli 6 000 opiskelijaa. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun ja tarvittavan tuen piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2023 noin 3 200.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien opiskelijoiden osuus kaikista suomenkielisten lukiodien opiskelijoista on 12,2 % (2022: 11,5 %).

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkötasoiset seurattavat tavoitteet vuosille 2023–2025 ovat seuraavat:

- Espoossa ylioppilastutkinnon tulokset ovat Suomen kärkeä.
- Vahvistetaan lukiolaisten mahdollisuuksia vaikuttaa opiskeluympäristönsä ja lukionsa toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaa itseään koskevien päätösten valmisteluun esimerkiksi nuorisovaltuuston ja opiskelijakuntien hallitusten välisellä yhteistyöllä sekä ottamalla opiskelijoita aktiivisesti mukaan lukiokoulutuksen kehittämiseen.
- Vahvistetaan valmiutta tukea monikielisten nuorten opiskelua toisella asteella osana kotouttamistavoitteita.

- Kehitetään opettajien kielitietoisuus- ja kulttuurisensitiivisyysosaamista koulutuksin osana kotouttamistavoitteita.

Lukiokoulutusta kehitetään monien hankkeiden kautta, joista merkittävin on OKM:n Laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon saatu 580 000 euron valtionavustus vuosille 2023–2024. *Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen* -hankkeessa on tavoitteena luoda Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja, johon kootaan laadukkaan oppimisen edellytykset. Hankkeessa toteutetaan myös kokeiluja, joissa ehkäistään lukiolaisten henkistä kuormitusta, lukio-opintojen venymistä ja keskeyttämistä sekä tuetaan maahanmuuttotaistaisten oppijoiden opintoja ja ohjausta. Hanke tukee jo aiemmin alkanutta *Ohjauksella onnistumisiin* -hanketta.

Espoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen lukiokoulutuksen kehittämiseen mm. LUKE-verkoston, Kuntaliiton lukiofoorumin ja Helsingin, Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Lukioverkon kehittämisessä päämääränä on tarjota lukiokoulutusta kaikissa kaupunkikeskuksissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa lukioyksiköitä siten, että kaikkiin lukioihin voidaan ottaa vuosittain vähintään 200 uutta opiskelijaa.

1.2 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen toiminnassa on hieman ylitetty vuoden 2019 taso nuorten kohtaamiskerroissa. Alueellisen nuorisotyön nuorten kohtaamiskerrat ajalla 1.1.–31.10.2023 on 112 762, mikä on 3,2 % enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2019 (109 285). Ohjaamotalon nuorten kohtaamiskertojen laskentaa muutettiin vuonna 2020, joten vertailutietoa vuoteen 2019 ei ole saatavilla.

Nuorisopalvelujen kesäleiri- ja kurssitoiminnassa nuorten kohtaamiskertoja oli yhteensä 5 133, mikä on 7,2 % enemmän kuin vuonna 2022 (4 788). Koulujen kesäloma-aikana nuorten kohtaamiskertoja kertyi yhteensä 13 403. Vuoteen 2022 (12 063) verrattuna kasvua on 11,1 %.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Kesäseteleitä jaettiin yhteensä 1 600 kpl. Kumppanuusrahalla on kehitetty Espoon 4H-yhdistyksen kanssa yritysseteliä. Tänä vuonna on tuettu koulutuksin 40 nuorta yrityksen perustamiseen ja heille kaikille on myönnetty 300 euron yritysseteli.

Espoolaisnuorten lyhytkestoisia keikkatyömahdollisuuksia on edistetty yhteistyössä Työllisyys Espoon ja WorkPilotsin kanssa, ja tarkastelujakson aikana yhteensä 290 nuorta on tehnyt keikkatöitä 2 892,5 tuntia, yhteensä 354 työkeikkaa. Nuorisopalvelut työllisti yli 30 kesätyöntekijää. Alueellisessa nuorisotyössä työllistettiin koululaista ja nuorisotyötä tukevissa Ohjaamotalopalveluissa alalle opiskelevia.

Nuorisoyhdistysten ja nuorisovaltuuston toimintaa on tuettu suunnitelmallisesti, ja vuonna 2023 on lisätty nuorisoyhdistyksille kohdennettuja avustuksia 80 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Avustuksia on maksettu lokakuun loppuun mennessä 594 000 euroa.

Syksyn 2023 nuorisovaltuustovaalit ovat käynnissä. Vaaleissa on ehdolla yhteensä 91 nuorta.

Etsivä nuorisotyö on tavoittanut yhteensä 458 nuorta tänä vuonna. Viime vuoden vastaavana aikana tavoitettiin 408 nuorta. Tavoitetut nuoret –käsitteellä tarkoitetaan niitä nuoria, jotka ovat aktiivisesti etsivän nuorisotyön toiminnassa. Nuorisopalveluissa kahden suunnittelijan tehtävänä on tukea laajennettua oppivelvollisuutta, ja he ovat työskennelleet yhteensä 113 Valpas-järjestelmään ilmoitetun nuoren ja 58 muun nuoren kanssa.

Vuonna 2023 nuorisopalveluissa alkoi koulunuorisotyöprojekti ja syksyllä kouluilla aloitti neljä nuorisoneuvoajaa. Projekti toteutetaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämällä rahoituksella 1.8.2023–31.12.2024 välisenä aikana.

2 Talousarvion toteutuminen

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 2 milj. € pääasiassa lukiokoulutuksen saamien korona-avustusten (1,1 milj. €) ja nuorisopalvelujen etsivän nuorisotyön tukemiseen saaman toiminta-avustuksen (0,4 milj. €) vuoksi.

Toimintamenojen ennustetaan alittavan talousarvion 1,0 milj. €. Koulutuspalvelujen henkilöstömenot ylittynevät 0,1 milj. € saadun projektirahoituksen käytön ja pakollisten palkankorotusten vuoksi, hallinnon ja opetuksen muista ulkoisista menoista säästyy 0,5 milj. €. ja kiinteistömenot ylittyvät 0,2 milj. €. Nuorisopalvelujen henkilöstömenojen ennustetaan palkankorotuksista huolimatta alittuvan 0,3 milj. €, koska henkilöstön vaihtuvuus on suurta, ja rekrytointien yhteydessä vakanssit ovat aina jonkin ajan täyttämättä. Muut ulkoiset menot alittuvat 0,3 milj. €.

Konsernihallinnon ennusteen mukaan tulosityksikön sisäisten palvelujen ostot alittuvat 0,4 milj. €, mutta Tilapalvelujen ennusteen mukaan sisäiset toimitilavuokrat sekä aula- ja siivouspalvelut ylittyvät 0,2 milj. €.

Investointien ennustetaan ylittävän talousarvion 55 000 €, mutta tähän on kate suomenkielisen perusopetuksen investointimäärärahoissa, joita jää Kalajärven koulun valmistumisen viivästymisen vuoksi käyttämättä.

	Muutettu käyttösuunnitelma	Toimialaennuste	Poikkeama muutettu KS	Toteuma 1-10/2023	Toteuma-% 2023
Myyntituotot, ulkoiset	0	0	0	528	
Maksutuotot, ulkoiset	50 000	70 000	20 000	69 829	139,7%
Tuet ja avustukset	502 000	2 248 000	1 746 000	1 721 938	343,0%
Muut tuotot, ulkoiset	0	226 000	226 000	203 804	
TOIMINTATULOT ULKOISET	552 000	2 544 000	1 992 000	1 996 099	361,6%
Henkilöstökulut	-36 145 479	-35 991 521	153 958	-29 564 425	81,8%
Palvelujen ostot, ulkoiset	-11 381 300	-11 644 000	-262 700	-8 973 614	78,8%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-4 312 983	-3 767 500	545 483	-2 826 768	65,5%
Avustukset yhteisöille	-712 000	-712 000	0	-594 228	83,5%
Vuokrakulut, ulkoiset	-1 177 400	-1 163 800	13 600	-823 285	69,9%
Muut kulut, ulkoiset	-723 516	-374 900	348 616	-346 897	47,9%
TOIMINTAMENOT ULKOISET	-54 452 678	-53 653 721	798 957	-43 129 217	79,2%
Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	0	0	
Sisäiset toimintakulut yhteensä	-20 434 304	-20 216 901	217 403	-16 921 825	82,8%
Tulot yhteensä	552 000	2 544 000	1 992 000	1 996 099	361,6%
Menot yhteensä	-74 886 982	-73 870 622	1 016 360	-60 051 042	80,2%
TOIMINTAKATE	-74 334 982	-71 326 622	3 008 360	-58 054 943	78,1%
Investoinnit	-250 000	-305 260	55 260	-160 440	64,2%

Henkilöstömenojen ennusteesta on eliminoitu kvartaaleittain kirjanpitoon ajettavan lomapalkkakajaksotuksen vaikutus (9/2023: +0,2 milj. €).